

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม กรุงเทพฯ

เมื่อค่ำวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

ภาคปฏิบัติไม่เกี่ยวกับสมอง

โรงร่ำโรงเรียนที่ไหนเอาหลวงตาไปเทศน์ทั้งนั้น มันจะไปรู้เรื่องอะไรกับเด็ก เทศน์สอนเด็ก ตั้งแต่สอนผู้ใหญ่ไม่เห็นได้เรื่องได้ราวอะไร จะไปสอนเด็กอีก โอ้ มันพิลึกกึกกือ อยู่ที่ไหนโรงเรียนไหนนิมนต์ทั้งนั้นละ ไม่ว่าจะโรงเรียนเด็กโรงเรียนเล็ก โรงเรียนผู้ใหญ่ ฟาดขึ้นไปถึงประถม มัธยม อุดมศึกษา ไปหมดเลย ไปเทศน์ให้หมดทั้ง ๆ ที่เรานี้สำเร็จ ป.๓ หลวงตาบวชเรียนจบ ป.๓ แล้วไปเทศน์ดอกเตอร์ดอกแต่ อะไรนี้เทศน์มาพอแล้วใช้ไหม ทั้ง ๆ ที่จบ ป.๓ คือแต่ก่อนไม่มี ป.๔ มีแค่ ป.๓ พอจบ ป.๓ แล้วออกเลย อายุครบไม่ครบไม่สำคัญถ้าใครได้ ป.๓ ออกเลย เราก็ดูได้ ป.๓ ออกเลย อายุยังไม่ถึงละ แต่ก็ได้สอบ ป.๑ ได้ที่ ๒ ป.๒ ได้ที่ ๑ ป.๓ ได้ที่ ๑ ประถม ๓ ได้ที่ ๑ จากนั้นมาแล้วไม่ทราบว่ายเรียนอะไรต่ออะไรนะ สืบสนปนเปกันไปหมดเลย เรียนหนังสือ ทั้งโลกทั้งธรรมไปด้วยกันเลย จาก ป.๓ ไปแล้วนะ เรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้

พอพูดถึงเรื่องเรียนนี้ก็ถึงได้เห็นชัดเจนในหัวใจ เวลาเรียนนี้ความจำมันขึ้นสมอง เวลาเราเรียนหนังสือ ไม่ว่าจะเรียนทางโลกทางธรรมความจำมันทำงานอยู่ที่สมอง เรียนมาก ๆ เข้าไปนี่สมองที่อเลย บังคับให้จำมันก็ไม่จำ เหลือแต่ใจ ใจมีแต่จะเอาทำเดียว บังคับให้มันจำมันไม่จำเลย ที่อไปหมด ต้องหยุดเสียก่อน ทั้ง ๆ ที่จิตมันหมุนตัวที่จะเรียนจะจำให้ได้ มันไม่จำนะ สมองที่อ จึงรู้ว่าการเรียนนี้ความจดจำมันอยู่สมอง

ทีนี้เวลามาทางภาคปฏิบัติถึงได้รู้โดยไม่ต้องศึกษากับใคร หากรู้อยู่ในตัวเอง เวลาภาคปฏิบัติ คือเรียนทั้งทางโลกและทางธรรมมันจะมาจำกันอยู่ที่สมอง ทำให้สมองที่อได้ ชัดเจนมาก คือเราบังคับให้มันจำมันไม่ยอมจำ เลยต้องหยุดเอาเฉย ๆ ทีนี้เวลามาภาคปฏิบัติ นี่ละมันเห็นได้ชัดเจนนะ พอภาคปฏิบัติเราภาวนาเข้าไปนี่ จิตสงบเข้าไปอยู่นี่นะ ไม่ขึ้นสมอง จิตสงบเข้าไปเท่าไร ก็เด่นอยู่ที่ทรงอกนี้เลย ตรงนี้เลย นี่แหละที่จุดของความรู้แท้ๆตรงนี้นะ มันไม่ออกไปสัญญาอารมณ์อะไร ไม่ออก มันเข้าตีเข้ามา ๆ พอจิตสงบเข้าไปเท่าไร จิตนี้ยังมีความสว่างไสวอยู่ภายใน ๆ ไม่ขึ้นสมอง ไม่ขึ้นเลย ภาคภาวนานี้ไม่ขึ้นเลย

เริ่มต้นตั้งแต่จิตใจสงบจะเริ่มรู้ที่นี้ แล้วสงบเป็นพื้นไปเลยในชั้นของจิตที่มีความสงบเป็นพื้นฐาน ก็เป็นพื้นอยู่ในนี้เลย ไม่ออก ไม่ขึ้นนะ สงบมากมองใสมากเท่าไรมันก็

ชัดเจน ๆ อยู่ในนี้ ไม่เคยขึ้นเลย นี่เรียกว่า ภาคปฏิบัติ ไม่ใช่ความจำ ความจำมันขึ้นทางสมอง ภาคปฏิบัตินี้เป็นความสงบ และปัญญาก็ไม่ขึ้น สงบมากเท่าไร ๆ สว่างไสวขนาดไหนก็อยู่ในนี้ ๆ ทั้งนั้นเลย มันออกถึงขั้นปัญญา นี่ละภาคปฏิบัติ เป็นหลักธรรมชาติของจิตที่จะขยายตัวออกด้วยอำนาจแห่งธรรมคือจิตตภาวนา ขยายตัวออกอย่างนี้นะ ขยายก็ขยายเบิกกิเลสออก กิเลสปิดบังหุ้มห่อมืดมิดปิดตา

เพราะฉะนั้นใครจะเรียนมากน้อยเพียงไรก็ตาม ถ้าเรียนด้วยความจำนี้ เทียบกับทางภาคปฏิบัติจิตตภาวนานี้ ความเรียนมาความจำมานั้นไม่ได้มีความหมายนะ ไม่มีน้ำหนัก ต่างกันอย่างนี้นะ ทางภาควิชาภาวนานี้มีความสงบร่มเย็นเท่าไรยิ่งสร้างความแน่นหนามั่นคง หนาแน่นขึ้นเรื่อย ๆ ภายในใจ แล้วความสว่างไสวก็ขยายตัวออกเรื่อย ๆ ภายในหัวอก ท่านทั้งหลายฟังเสียนะ เอาออกมาจากเวทีนะนี้ ไม่ได้ไปหาคว้าน้ำมันมาพูด พูดแล้วสาธุ เราไม่ได้ไปเอาตำราตรงตำรานั้นมาพูด เอาตำราในหลักธรรมชาติที่พระพุทธเจ้าพาดำเนินมาแล้ว รู้มาแล้ว เห็นมาแล้วนี่มาพูด

เวลาจิตใจมีความสงบผ่องใสเท่าไร มันขึ้นอยู่ตรงกลาง ๆ สุดท้ายร่างกายของเรา น้ำมันเหมือนตะเกียงเจ้าพายุ แก้วครอบเหมือนร่างกาย ใสตะเกียงที่เป็นดวงไฟสว่างนั้นคือใจ มันอยู่ตรงกลาง ใสตะเกียงคือใจที่สว่างอยู่ตรงกลาง มันแทงทะลุออกมา ร่างกายเลยกลายเป็นแก้วครอบไปเลย มันก็ใสไปตาม ๆ กันเลย แล้วไม่ขึ้น เรื่องขึ้นสมองไม่มีเลยจิตตภาวนา หมุนอยู่นี้ จำขึ้นเท่าไร แต่มันทะลุไปหมดนะ ความสว่างไสวมันทะลุถึงกันหมด ในส่วนร่างกายทั้งหมดนี้ ความสว่างไสวมันจะทะลุออกหมดเลยเชียว นั่น นี่มันเห็นชัด ๆ

จนกระทั่งถึงอัศจรรย์ตัวเอง นี่หมายถึงขั้นที่มันสว่างไสวจริง ๆ นะ ถึงขั้นอัศจรรย์ตัวเองมี มันก็สว่างไสวอย่างนี้แหละ สว่างไสวไปเรื่อย ๆ การบำรุงรักษาบำรุงตลอดเวลา ไม่มีการทำลาย มีแต่การบำรุงรักษา สิ่งที่จะมาทำลายมาแตะไม่ได้ มาแตะปิดปั๊บ ๆ เลย มันหากเป็นของมันเอง มีแต่การบำรุงรักษา ที่นี้เวลามันสว่างไสวมากขึ้น ๆ ๆ มันค่อยว่างออก ๆ ที่แรกพิจารณาทางด้านวัตถุ ด้านวัตถุหมดความหมาย จิตใจผ่านไปเลย เลยกลายเป็นนามธรรม มีแต่ความรู้ล้วน ๆ ที่นี้ความรู้ล้วน ๆ นี้เวลาทรงตัวอยู่ภายในจิตใจ นี่เรียกว่าความรู้ล้วน ๆ ทรงตัวอยู่นี้ มันกระจายร่างกายออกไปเป็นใสไปหมด ใสไปตาม ๆ กันหมด ด้วยเหตุนี้เอง อย่างพระอรหันต์ท่านนิพพาน อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุ ไม่เป็นได้อะไร ก็ใสแจ่มอยู่แล้วตั้งแต่ท่านยังไม่ตาย กระจ่างแจ่มไปหมดแล้ว

ที่นี้เวลามันขนาดนั้นแล้ว เลยกว่านั่นไปอีกร่างกายเหมือนไม่มี จิตเวลามันว่าง

นะ ว่างไปหมดเลย นี่ละอำนาจแห่งการชำระจิตใจ อำนาจของจิตจึงเป็นสิ่งที่อัศจรรย์มากที่สุดทีเดียว เกินคาดเกินหมาย ใครมาคาดไม่ถึง ต้องเป็นกับตัวเองถึงจะรู้ พอถึงขั้นมันสว่างเต็มที่นี้ ร่างกายเหมือนไม่มี ทั้ง ๆ ที่เดินไปเดินมา ความรู้มันครอบไปหมด ความว่างครอบไปหมดเลย แล้วสุดท้ายโลกธาตุเดินหยก ๆ ไปตามแผ่นดินนี่นะ ความว่างของจิตอันนี้มันมีอำนาจมาก เดินไปตามแผ่นดิน แผ่นดินเหมือนไม่มีนะ ว่างไปหมด ทั้ง ๆ ที่เราเดินไปอยู่บนแผ่นดิน นี่ละที่ว่าจิตว่าง ๆ สุธัญญโต โลภ อเวกขสสุ โลภ นี่มันสุญญ มันสุญญด้วยอำนาจของจิต สูญไปหมด สิ่งทั้งหลายเขาก็มีอยู่อย่างนั้นแหละ แต่อำนาจของจิตนี้มันสุญญครอบไปหมดเลย สูญไปหมด นั่นอำนาจของจิตมันสว่างไสว ครอบไปหมดเลย

นี่เราพูดถึงเรื่องจิตที่ว่า มันไม่ได้ขึ้นสมองนะ ทางด้านจิตตภาวนา มันสว่างไสว กระจายไป เลยรอบตัวสว่างซ่านไปหมดทั้งตัว ไม่ขึ้น ทะลุไปหมดเลย จากนั้นก็สว่างไสว จนกระทั่งได้อัศจรรย์ตัวเอง นี่ก็เคยได้พูดให้บรรดาลูกศิษย์ทั้งหลายฟังแล้ว มันอดอัศจรรย์ตัวเองไม่ได้ กำหนดดูที่ไหนมันว่างไปหมด สว่างไสวแล้วยังไม่แล้ว ยังอัศจรรย์ตัวจิตนี้อีก อัศจรรย์ นอกจากว่างแล้วความอัศจรรย์นี่ซึ่งเป็นรากฐานของความว่างทั้งหลายมันอยู่ในตัวของเรา มันก็ออกอุทานขึ้นมา เอ้อ จิตเรานี้ทำไมถึงได้ว่างได้อัศจรรย์เอานักหนา มันน่าอัศจรรย์มันถึงอัศจรรย์ ใครจะไปเคยอัศจรรย์เจ้าของสักทีมันก็ไม่เคยมี เราตั้งแต่เกิดมาก็เหมือนกันเราก็ไม่เคยมี ที่มีขึ้นก็จากการบำเพ็ญจิตใจชำระจิตใจ เมื่อจิตใจมีความสว่างกระจ่างแจ้งผ่องใสขึ้นมา ๆ แสดงความอัศจรรย์ขึ้นมา จนเจ้าของได้ชมว่า ทำไมจิตเราถึงอัศจรรย์นักหนา นี่เห็นไหมละ เวลาเราบำรุ้งมาก ๆ บำเพ็ญมาก ๆ ทีนี้มันเลยว่างไปหมดเลย ถึงขั้นว่าง ว่างหมดจิตนี้

คำว่าว่างไม่ว่างเราก็เคยอธิบายแล้วในเทศน์บางกัณฑ์มี คำว่าว่างมันว่างเป็นขั้น ๆ เราก็ชี้แจงให้ทราบหมด เช่น ว่างในสมาธิ จิตมีความสงบแน่วลงไปแล้วมันก็ว่างของมัน พอจิตถอนขึ้นมามันก็ไม่ว่าง พอว่างหนักเข้า ๆ ถึงขั้นว่างที่นี้ จิตถึงขั้นว่างอยู่ที่ไหนมันก็ว่างหมด เรียกว่า ฐานของจิตว่าง ว่างไปหมด แต่ภายในจิตนี้ยังมีอุปาทาน ไม่รู้ นะ ตอนนั้นไม่รู้ จึงต้องอัศจรรย์ตัวเองซึ่งเป็นการว่างนั้น ธรรมชาติที่อัศจรรย์ที่แท้จริงยังไม่แสดงตัว เพราะถูกความว่างประเภทนี้ครอบอยู่ พอจิตทำลายความว่างอันนี้ขาดสะบั้นไปหมด ความว่างโดยหลักธรรมชาติของตัวเองขึ้นมา ทีนี้ความว่างที่เราอัศจรรย์แต่ก่อนมันเทียบกับกองขี้ควาย เป็นยังงอกองขี้ควาย มันดีไหมละ

นี่ละที่เราว่าอัศจรรย์แต่ก่อน ในความว่างอันนี้ พอความว่างอันหลังที่เป็นว่างในหลักธรรมชาติปรากฏขึ้น ความว่างอันนี้หายไป ความว่างอันนั้นปรากฏขึ้นแล้วเลยมา

ตำหนิว่า ความว่างที่ว่างอัศจรรย์ ๆ นั้นมันกลายเป็นกองขี้ควายไป ว่างอันนั้นเป็นอะไรที่นี้ พุดไม่ถูกเลย พุดอะไรก็ไม่ถูก แต่ไม่สงสัย จำอยู่ภายในจิตใจ นั้นละจิตที่เป็นธรรมชาติ แท้เป็นอย่งนั้น เวลานี้ถูกหุ้มห่อปิดบังอยู่ด้วยกิเลสตัณหาเหมือนมูตรเหมือนคูถ ขี้ โลก ขี้ โกรธ ขี้ หลง ปกคลุมอยู่นั้นในจิตใจของเรา มันจึงแสดงความแปลกประหลาด อะไร ๆ ไม่ได้ในหัวใจเรา

ตั้งแต่เกิดมาได้แสดงชมเชยในจิตใจของเราว่ามีความสุขความสบายไม่มี สาม โลกธาตุนี้ใครจะมาแข่งธรรมแข่งไม่ได้เลย ถ้าได้ปฏิบัติธรรมแล้วมันจะเป็นขึ้นเหนือทุก สิ่งทุกอย่าง เหนือไปหมด ทั้ง ๆ ที่เราไม่เคยรู้เคยเห็น มันก็เป็นขึ้นจากเจ้าของเอง เพราะใจเป็นนักรู้ เวลามันรู้ไปโดยลำดับ กระจายไปโดยลำดับ ละเอียดไปโดยลำดับ จนกระทั่งละเอียดสุดขีด กลายเป็นจิตธรรมชาติไปเลยแล้ว นั้นละที่นี้ ท่านว่า สุญญโต โลก อเวกขสุสุ คือโลกนี้สุญเปล่า ว่างเปล่า

ตั้งที่พระพุทธเจ้าสอนพระโมฆราช คือมีพวกมาณพ ๑๖ คน ไปทูลถามพระพุทธเจ้า ทูลถามปัญหา พระโมฆราชเป็นคนที่พระพุทธเจ้าทรงสอน ผู้นี้จะบรรลุธรรม ได้อย่างรวดเร็ว พระองค์ก็สอนยกคนขึ้นเลย

สุญญโต โลก อเวกขสุสุ	โมฆราช สทา สโต
อตตานุทิกฺขฐิ อุหจ	เอว มจฺจตุตโร สียา
เอว โลก อเวกขนฺต	มจฺจราชา น ปสฺสติ

ดูก่อนโมฆราช เธอจะมีสติทุกเมื่อ นั้นฟังซิ มีสติทุกเมื่อ ไม่ขาดวรรคขาดตอน พิจารณาโลกให้เป็นของสุญเปล่า ว่างเปล่าไปหมด ถอนอตตานุทิกฺขฐิ ที่สำคัญว่าเป็นเรา เป็นเขาออกเสีย จะฟังข้ามพันพญามัจจุราชเสียได้ พญามัจจุราชจะตามไม่ทัน มองไม่เห็นผู้พิจารณาโลกเป็นของสุญเปล่าว่างเปล่าอยู่อย่างนี้ นี้ละถึงขั้นว่างมันว่างอย่างนั้น ที่นี้เวลาท่านสอนนี้เหมือนว่าท่านสอนพระโมฆราชคนเดียวนะ เวลาผู้ปฏิบัติปฏิบัติด้วยกัน เหมือนพระโมฆราชปฏิบัติมา เมื่อถึงขั้นว่างแล้ว ไม่ว่าจะแต่พระโมฆราช ถึงขั้นของใครที่จะว่างอย่างนั้นเป็นพระโมฆราชด้วยกันหมดเลย

ธรรมเป็นของกลาง เข้าเป็นสมบัติของผู้ใดผู้นั้นก็ออกไขว้ได้เลย อย่างที่ว่าว่าง ๆ นี้ ท่านยกตัวอย่างท่านเทศน์ให้พระโมฆราชฟังเท่านั้น ผู้ปฏิบัติธรรมเมื่อถึงขั้นนั้นแล้ว ว่างด้วยกันทุกคน ไม่มีตั้งแต่พระโมฆราช สุญญโต โลก โลกว่างเปล่า สุญเปล่าไปหมด เลย เป็นในหลักธรรมชาติของจิต ที่นี้เวลาเราจะใช้กิริยาอาการเกี่ยวกับโลกสมมุติ แยกออกไปเรื่องนั้นเรื่องนี้ หนักเบาผิดถูกมากน้อยเพียงไร ๆ ตั้งกิริยาของโลก ความเคลื่อนไหวของโลก มันเป็นไปด้วยความหมุนเวียนของมัน ทั้งผิดทั้งถูก ส่วนมากมีแต่ผิด มีแต่

กองทุกข์ ที่นี้เวลาจิตออกไปดูนั้น มันก็เห็นอย่างนั้น ๆ พอดอยีบเข้ามาในโลกกว้างหมดเลย ไม่มีอะไรเหลือ แน่มันก็เป็นอย่างนั้น

นี่ละจิตดวงนี้เป็นของอัศจรรย์มากนะ ไม่มีอะไรจะอัศจรรย์เท่าจิต จิตตภาวนาจากพระพุทธศาสนาเท่านั้นจะขุดค้นจิตดวงนี้ขึ้นมา ประกาศบ้าง ๆ ได้ดังพระพุทธเจ้าประกาศ และสาวกทั้งหลายประกาศธรรมสอนโลกเรื่อยมานี้ออกจากอันนี้เอง นอกนั้นไม่มีใครสามารถที่จะนำธรรมอัศจรรย์นี้ออกมาประกาศได้ เพราะกิเลสมันครอบไปหมดแล้ว จะเป็นศาสนาใดก็ตาม ศาสนิกิเลสกับศาสนธรรมมันต่างกัน ศาสนิกิเลสผู้ที่มาเป็นเจ้าของศาสนาเป็นคลังกิเลส การแสดงออกมาต้องเป็นกิริยาอาการของกิเลสไหวตัวทั้งนั้น ผู้รับฟังไปก็ฟังไปตามกิ่งก้านสาขาของกิเลส ก็เป็นกิเลสไปตาม ๆ กัน ไม่เป็นธรรม

เจ้าของศาสนาเป็นคนมีกิเลส สอนออกไปที่ไรก็เป็นเรื่องของกิเลส ผู้ฟังก็รับฟังไปตามกิเลส เป็นกิเลสไปตาม ๆ กันเลย นี่ละศาสนิกิเลส ศาสนธรรมคือคำสอนของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ เป็นธรรมโดยแท้จากจิตที่บริสุทธิ์ จิตที่บริสุทธิ์กับที่กิเลสเต็มหัวใจต่างกันนะ จิตที่บริสุทธิ์เป็น อาโลโก อุทปาติ สว่างจำครอบโลกธาตุอยู่แล้ว ในจิตของท่าน เวลานำมาแสดงจึงไม่มีผิดพลาด เรียกว่าสาวกชาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ๆ คือชอบอยู่ในหัวใจนี้เต็มสัดเต็มส่วนแล้ว กิริยาอาการออกไปในอาการใดก็ชอบด้วยกันหมดเลย นี่ละเป็นศาสนธรรม เป็นธรรมของผู้สิ้นกิเลส มันต่างกัน

เราพูดอย่างกลาง ๆ ไม่ได้พูดเหยียดย่ำทำลายผู้ใดศาสนาใด แต่พูดตามหลักความจริงเป็นอย่างนี้ เอา ปฏิบัติไปก็จะรู้อย่างเดียวกันนี้ รู้เห็นอย่างนี้ ผู้สิ้นกิเลสกับผู้มีกิเลสความรู้ความเห็นจะต่างกันราวฟ้ากับดิน ไม่ได้ผิดกันเลย เป็นแบบนี้เอง คลังกิเลสสอนโลกก็ต้องสอนไปตามอำนาจของกิเลส จะสอนตามอำนาจของธรรมไม่มี เพราะไม่มีธรรมในใจ ส่วนพระพุทธเจ้าธรรมทั้งแท่งอยู่ในหัวใจ สอนโลกสอนออกด้วยอรรถด้วยธรรมเต็มเม็ดเต็มหน่วย กิ่งก้านสาขาดอกใบเป็นธรรมทั้งนั้น ๆ ไม่มีผิด จึงเรียกว่า สาวกชาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว

คำว่าศาสนาต่างกันอย่างนี้นะ ศาสนาของผู้สิ้นกิเลสกับศาสนาของผู้มีกิเลสหรือคลังกิเลสมันต่างกัน ก็เหมือนเรา ๆ ท่าน ๆ นี้เอง เป็นแต่เพียงยกตนขึ้นเป็นเจ้าของศาสนาเฉย ๆ ทั้ง ๆ ที่กิเลสมีเหมือนกับโลกทั่ว ๆ ไป เมื่อเขายอมรับแล้วก็สอนเขาไปอย่างนั้น ก็สอนไปแบบกิเลส ไม่มีธรรมจะเอาธรรมอะไรไปสอน ก็มีแต่กิเลสออกสอน ผู้มารับก็รับเอากิเลสออกไป ๆ เท่านั้น ส่วนธรรมออกจากพระพุทธเจ้า แตกกระจายออกไปอะไรผู้รับก็รับเป็นธรรมไปเรื่อย ๆ ก็เป็นธรรมตั้งแต่ธรรมชั้นหยาบ ชั้นกลาง ชั้น

ละเอียดสูงสุด รับไปโดยลำดับ จนถึงพระนิพพาน นี่คือศาสนธรรม สอนโลกให้หลุดพ้นจากทุกข์ บรรเทาทุกข์ไปตั้งแต่ต้น ๆ จนกระทั่งพ้นจากทุกข์ได้ด้วยศาสนธรรม ไม่ใช่ด้วยศาสนกิลเลสนะ

กิลเลสสอนกันนี้ ก็สอนไปแบบกิลเลส เขากังม เรากังม ผู้เป็นเจ้าของกิลเลสกังม แต่เขาเชื่อถือก็สอนไปอย่างนั้นแหละ ตัวเองกังมอยู่ในกิลเลสของตัวเองนั้นแหละ ไปสอนคนอื่นจะเอาความสว่างกระจ่างแจ้งมาจากไหน ส่วนพระพุทธเจ้าที่จำขึ้นแล้วไม่มีอะไรปิดบัง รู้เห็นไปหมดทุกสิ่งทุกอย่าง สอนแล้วจะผิดไปไหนละ นี่ละธรรมต่างกัน อย่างนี้ การพูดทั้งนี้เราไม่ได้ดูถูกเหยียดหยามศาสนาใดหรือผู้ใด แต่พูดตามความจริงว่าศาสนาของคนมีกิลเลสกับศาสนาของผู้สิ้นกิลเลสนี้ต่างกัน ไม่ได้เหมือนกัน เป็นอย่างนี้ นี่เราเอาความจริงมาพูด

ศาสนาพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ เป็นศาสนาที่รื้อขนสัตว์ให้หลุดพ้นจากทุกข์เป็นลำดับลำดับ สอนมรรคเป็นมรรค สอนผลเป็นผลเป็นลำดับลำดับ การทำบุญให้ทานถูกต้อง ๆ เป็นลำดับ การให้ทานรักษาศีลภาวนานี้ถูกต้องไปหมดเลยไม่มีผิด บุญกุศลก็เป็นไปตามที่พระองค์ทรงสอนแล้วนั้น นี่เป็นอย่างนั้น ทีนี้ผู้ที่สอนด้วยอำนาจของกิลเลส ไม่ได้ว่าอย่างนั้นนะ เช่น ฆ่าเพื่ออยู่เพื่อกินนี่ไม่เป็นบาป ฆ่าสัตว์ทั้งหลายเป็นบาป แต่ฆ่าเพื่อเป็นอาหารไม่เป็นบาป ฟังซินะ เป็นยังงั้นฟังได้ไหม

ถ้าเขาฆ่าเราเพื่อเป็นอาหารจะว่าอย่างไร ฆ่าใครต่อใครไม่เป็นบาป ถ้าฆ่าเพื่อเป็นอาหารแล้วไม่เป็นบาป ถ้าฆ่าธรรมดาแล้วเป็นบาป ใครจะไปฆ่าถ้าธรรมดา มันก็ต้องฆ่าเป็นอาหารถ้าว่าสัตว์ นี่เขาจะฆ่าคนนี่ไปเป็นอาหารมันก็ไม่ยอมใช้ไหมละ นี่ความไม่ยอมมันขัดกับหลักธรรมชาติ หลักธรรมชาติถ้าว่าชีวิตก็เสมอกันหมด ฆ่ากันได้ลงคอหรือ จะฆ่าเพื่ออาหารไม่เพื่ออาหารก็ตาม ไม่ควรทั้งนั้น คิดดูซิ สัตว์แม้อยู่ในครรภ์ พระพุทธเจ้ายังไม่ให้แตะ ให้สิทธิ์เสมอกันหมดเลย

เรื่องศาสนาเราพูดมาตั้งแต่ต้นถึงเรื่องจิตตภาวนา เรื่องความจำความจริงภาคปฏิบัติ เข้ามาสู่ภายในนี้แล้ว อย่างที่ว่า เรียนทั้งหลายมันจำอยู่บนสมอง สมองที่อหฺมด แต่เวลาเข้ามาปฏิบัติ มันเข้ามาไม่เกี่ยวกับสมอง จนกระทั่งทะลุพุ่งเลย ไม่เกี่ยวกับสมอง เป็นจิตใจล้วน ๆ สว่างไสวจำกันอยู่ที่นี่ เวลาพ้นก็จำไปหมดเลย ออกจากอันเดียนี่ ธรรมท่านเป็นอย่างนั้น ท่านทั้งหลายให้ฟังเสียนะ พุทธศาสนาของเรา กระเทือนโลกมานานแล้วนะ ๒๕๐๐ กว่าปีมาแล้ว เฉพาะพระพุทธเจ้าสมณโคดมเรานะ พระพุทธเจ้าทั้งหลายก็แบบเดียวกันนี้ไม่ผิดกัน พระพุทธเจ้าสอนโลก ธรรมเป็นแบบเดียวกัน

สพฺพปาปสฺส อกรรม การไม่ทำบาปทั้งปวง หนึ่ง กุสลสุสฺสพสมฺปทา การยังกุศล คือความฉลาดเพื่อปลดเปลื้องตนเองออกจากบาปกรรมทั้งหลาย หนึ่ง สจิตฺตปริโยทปนํ ทำจิตของตนให้ผ่องใสจนกระทั่งถึงความบริสุทธิ์ หนึ่ง ทั้งสามนี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ไม่ผิดกัน ท่านสอนไว้อย่างนี้ พระพุทธเจ้าทั้งหลายจึงสอนแบบเดียวกัน สอนแบบอื่นไม่ได้ เพราะความจริงมีอย่างนี้ ท่านจะสอนไปตามหลักความจริง ไม่มีสูงมีต่ำ โลกโงโลกนะ เห็นแก่หน้าแก่ตา อย่างนี้ไม่มี ตรงไปตรงมาเลย

พุทธศาสนาของเราที่กระเทือนโลกมานานแล้วนะ ให้มากกระเทือนหัวใจเราบ้างซิกิศาสนามา ท่านสอนลงที่หัวใจสัตว์โลกทั้งนั้น ไม่ได้สอนต้นไม้ภูเขาที่ไหนนี่นะ ดินฟ้าอากาศกว้างแคบขนาดไหน ศาสนธรรมนี้ไม่สนใจที่จะไปสอน สอนที่หัวใจของสัตว์โลก ท่านเรียกว่า มโนปุพฺพคมฺมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา สิ่งทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นประธาน สำเร็จแล้วด้วยใจ ดีชั่วอยู่ที่ใจ จึงให้ดูที่ใจตัวเอง ปรับปรุงแก้ไขใจตัวเอง ที่ไม่ดีตรงไหนให้แก้ไข มันคิดไม่ดีให้แก้ไขให้ไปทางคิดดี พูดไม่ดีอย่าพูด แก้ไขให้พูดไปในทางที่ดี ทำไม่ดีอย่าทำ สิ่งใดไม่ดีอย่าทำ ให้แก้ไขดัดแปลงไปทำในทางที่ถูกที่ดี ท่านสอนว่าอย่างนั้น

เรามันมีแต่ป็นเกลียว ฝืนศาสดา เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปตลอดเวลาด้วยการข้ามเกินคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นแหละถึงได้รับความทุกข์ การข้ามเกินหรือเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปอย่าเข้าใจว่าจะไปสวรรค์-นิพพานนะ จมทั้งนั้นละ ใครเกินพระพุทธเจ้า ยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า เฉลียวฉลาดยิ่งกว่าพระพุทธเจ้า ผู้นั้นคือคนบัตชบ บอกรตรง ๆ เลย สุดขีดแล้ว บัตชบ หมตราคำราคา ให้พากันระมัดระวัง เราเป็นลูกศิษย์ตถาคตอย่าไปเหยียบหัวตถาคตนะ คำว่าเหยียบหัวกับดินของเรามันเข้ากันได้ ถ้าธรรมดาก็เรียกว่า พระเศียร เข้าใจไหม นั่นท่านสูง ที่นี้ดินเรามันแก่นัก มันก็ไปเหยียบหัวพระพุทธเจ้า ก็เลยเอาหัวพระพุทธเจ้าลงมาเหยียบเสีย จึงเรียกว่าหัวพระพุทธเจ้า เข้าใจไหม มันเป็นขั้นเป็นตอนการยกมาพูด พระเศียร ๆ สูงขนาดไหน แต่เวลาความชั่วมันเข้าถึงกันให้เหมือนกันมันก็บอกว่าหัวไปเสีย นี่ละให้พากันตั้งใจปฏิบัติ

เรื่องโลกนี้มันวุ่นวายอยู่อย่างนี้ ถ้าเอาตามกิเลส ใครจะเก่งขนาดไหน เท้าฟ้าเท้าแผ่นดินก็ตามเถอะ มันก็อยู่ใต้อำนาจของกิเลสให้กิเลสเหยียบย่ำทำลาย ตัวนั้นละตัวเป็นทุกข์มากที่สุด คือที่อวดเก่งกล้าสามารถนั้นละ ตัวนี้ตัวทุกข์มากที่สุด อวดอำนาจบาตรหลวง อวดความดีความเด่น หรืออวดความรู้ความฉลาดด้วยความสำคัญ ๆ เฉย ๆ ไม่ใช่เรื่องของธรรม จมทั้งนั้นละ ให้ดูตัวเอง กิเลสตัวอวดอยู่ในหัวใจเราทุกคน มันไม่ยอมมะกิเลส มันต้องสูงเสมอ ชอบยกยอตัวเองไม่มีอะไรเกินกิเลส ถ้าเอาเทียบกันปั๊บ

แล้วธรรมท่านไม่สนใจ จะยกยกอป้อนสรรเสริญนิทานหรืออะไร ท่านไม่สนใจ เพราะ คำว่าธรรมนี้เหนือสิ่งเหล่านี้หมดแล้ว สิ่งเหล่านี้เป็นเหมือนมูตรเหมือนคูด ไม่ได้เป็นสิ่ง ดึงามอะไรพอที่ท่านจะสนใจไปติดกับมัน พันกับมัน เรื่องลาภยศสรรเสริญเยินยออันนี้ เป็นส่วนเกินทั้งนั้น ส่วนเกินก็สกปรก ถ้าจิตใจมุ่งต่อธรรมที่สะอาดถึงความพ้นทุกข์ สิ่ง เหล่านี้สกปรกทั้งนั้น แต่ธรรมตามันก็ติดของมันจิตใจ เมื่อไปยังไม่ได้มันก็ต้องเกาะ อะไรก็เกาะเสียก่อน พอไปได้หมดปิดที่เดียว หายเลย ไม่มีเหลือ

พุทธศาสนานี้เป็นศาสนาที่เลิศเลอสุดยอดแล้ว ท่านทั้งหลายจะไปหาที่ไหน จับ ให้ติดนะ อย่าลุ่ม ๆ คลำ ๆ เห็นอะไรมาคว่ำมับ ๆ ใช้ไม่ได้นะ คว่ำมับ ๆ คือคนไม่มีหลัก เรียกว่าคนหลักลอย ตายไปก็ลอยอย่างนั้น ลอยลงเสียด้วยนะ ไม่ใช่ลอยขึ้น ผู้ที่ตั้งใจ ปฏิบัติได้ของจริงที่ตรงไหน กำลังวังชาของเราขนาดไหนจับให้ติด จับให้ติด อย่าปล่อย อย่างวาง นี่ละจะเป็นสมบัติติดตัวเรา ฟังเป็นฟังตายได้กับอันนี้แหละ อย่างอื่นไม่ได้นะ ให้ทำเสียตั้งแต่บัดนี้ ตายแล้วนิมนต์พระมา กุสลา ฐมฺมา ไม่อยากฟัง มันเคยฟัง เกลือมาแล้ว

ตายที่ไหนนิมนต์พระมากุสลา ยุ่งไปหมด เรายังมีชีวิตอยู่ไม่สนใจปฏิบัติความ ดึงามอะไรเลย ครั้นเวลาตายแล้วนิมนต์พระมา กุสลา ฐมฺมา แล้วพวกที่มาเผาศพด้วย กันแทนที่จะมาปลงธรรมสังเวชเรื่องตาย วันนี้เขาตายเผาศพเขา วันไหนจะเผาศพเรา ละ เราก็จะตายแบบเดียวกันนี้ ให้ได้ธรรมสังเวชนี้กลับไปบ้านพิจารณาเตือนสติ ตัวเอง แล้วก็ละชั่วทำดีไปเรื่อย ๆ สร้างคุณงามความดีไปโดยลำดับ อันไหนเป็นความ ชั่วปิดออก ๆ นี่เป็นคติอันดึงามจากการไปเผาศพ

อันนี้ส่วนมากมันเป็น เราได้เคยเทศน์อยู่ในกรุงเทพฯนี้แหละ อย่างนี้ละธรรมะ ป่าไปไหนก็ต้องเป็นธรรมป่าอยู่ั่นตลอด ให้เป็นธรรมบ้านไม่เป็นพูดตรง ๆ เขานิมนต์ เราไปเทศน์ในกรุงเทพฯ เราไป สนามใหญ่ของเมรุนั่นแหละ เราก็ไม่เคยไปเทศน์ จำ เป็นลูกศิษย์ลูกหาเขามาขอร้องนักเราก็เลยไปเทศน์ให้เรื่องราวนะ ครั้นไปแล้ว มันมา ในงานศพมันไม่ได้มางานศพนะ ใครอัดอันตันใจเรื่องอะไร ๆ ก็จะไปทุ้มกันลงที่นั่นละ ลงที่ในงานศพ มาพบกันที่นั่น โอ้ย ไอ้ปากนี่มันแฉิบ ๆ ๆ เร็วที่สุด อยากพูดอยาก จาอยากระบายความทุกข์ แล้วต่างคนก็มีความทุกข์เต็มหัวใจ คนนั้นก็มีความทุกข์ เลย ไม่ทราบว่าจะใครจะฟังเสียงใคร ยุ่งไปหมด นี่ไปในงานศพ มันไประบายความทุกข์ต่อกัน

พระสวดกุสลามาติกาไม่ได้สนใจนะ ไม่สนใจฟัง ยิ่งกว่าเขาสวดของเขาเอง เข้าใจไหม เขาสวดของเขาสวดได้ทุกแห่งทุกหน นั่งอยู่มุมไหนสวดหมด พวกนี้สวดกุสลา มาติกาตัวเอง พระสวดมาติกาไม่สนใจ ไม่สนใจจริง ๆ นะ เราดูชัดเจน เราไม่ได้หา

เรื่องนะเรื่องเหล่านี้ละ ดูเป็นธรรมดาเรื่องอะไร ผิดก็ต้องบอกว่าผิด ถูกบอกว่าถูก เรื่องเป็นอย่างนี้จะให้พูดอย่างอื่นได้อย่างไร ก็ต้องพูดอย่างนี้ ก็พอดีเราไปเทศน์ละซี เขาเคยกุสลาเหยียบหัวพระทั้งหลายมาแล้ว วันนั้นก็มาเหยียบหัวเราหรือเหยียบหัวใครก็ไม่รู้ละ เราขึ้นเทศน์ เทศน์ทั้ง ๆ ที่กุสลาขึ้นรอบด้านละซี กุสลาของเขานะ ใครได้แบบไหน ๆ กุสลาใดก็มาคุยกันเป็นบ้ากันอยู่นั้น

เราขึ้นเทศน์ มันทนไม่ไหวละที่นี้ ธรรมก็ใส่เสียเปรี้ยงทีเดียวเลย เปรี้ยง ๆ ๆ ฟาดเสีย เวลามันเปรี้ยงธรรมะออก มันจะไม่ถอยนะ พุง ๆ เลยละธรรมะ เจียบหมดเลยนะ เราก็เห็นกรุงเทพฯ เจียบในการฟังเทศน์มีคราวนี้แหละ ไม่ใช่ยกตัวหลวงตาบัวนะ หลวงตาบัวไปเห็นเอง หลวงตาบัวเป็นผู้ชานาบเองเข้าใจไหม เจียบเลยนะ ชัดกันอย่างมีเหตุมีผล มีเหตุมีผล มันก็ฟังเหตุผลละซี แล้วก็เจียบเลย ก็มีเท่านั้น ต่อจากนั้นเราก็ไม่ได้ไปเทศน์ในเมรุกรุงเทพฯ อีกนะ จะเป็นยังไงก็ไม่ทราบ

นี่พูดให้ฟัง มันไปปลงธรรมสังเวชเมื่อไรตายนะ มันไปเปิดอย่างนี้ออกมา อย่างแบบที่ฟังไม่ได้แหละออกมา มันไม่ได้มีเป็นคติตัวอย่างอะไรเลยเวลาไปเผาศพ แทนที่จะไปปลงธรรมสังเวช เอ้อ วันนี้เขาตายแล้ววันหน้าเราก็ตายอีกตอนต่อไปตาย ใคร ๆ ทั่วโลกนี้ตายด้วยกัน ไม่ควรจะประมาท ให้สร้างคุณงามความดี ตายลงไปแล้วใจดวงนี้มันเป็นนักสมบุญสมบัน เป็นนักท่องเที่ยว มันจะต้องชอกแซกไปตามบุญตามกรรมของมันที่สร้างไว้มากน้อย ดีชั่วมากน้อยเพียงไรบุญกรรมอันนี้จะพาไป นี่เรียกว่าใจเป็นนักท่องเที่ยว เป็นนักสมบุญสมบัน ไปเรื่อยอย่างนี้ละ

เราสร้างความคิดเพื่อจะหาความคิดเข้าสู่ใจ ตายแล้วจะไม่ชอกแซกชิกแซกไปหาเกิดเป็นเปรตเป็นผี สัตว์นรกอเวจีเหมือนคนชั่วลืมหูตัวทั้งหลาย คนมีสติสังขารจะรู้ตัวเอง ที่นี้ก็สร้างไป ๆ จนเป็นความภูมิใจในตัวเอง ผู้สร้างความคิดงามหนักเข้า ๆ อยู่ที่ไหน ชุ่มเย็นนะ ไม่ว่าจะคนมีคนจนคนโง่คนฉลาด ถ้ามีธรรมในใจเย็นไปด้วยกันทั้งนั้น และเย็นไปเรื่อย ๆ มันเห็นอยู่ชัด ๆ ธรรมประกาศก้องอยู่ในหัวใจ เราอย่าไปหาดูคัมภีร์ว่าความเจริญอยู่ที่นั่นที่นี้ คัมภีร์นั้นท่านสอนเข้ามาหัวใจคนนะ สอนเข้ามาให้แก่จิตใจที่ไม่ดี ให้แก้ไข กายวาจาตรงไหนความประพฤติอะไรไม่ดี ให้แก้ตรงนี้ ๆ ต่างหาก มันก็รวมอยู่ที่ใจนี้หมดเป็นผู้แก้ไข ที่นี้ใจของเราเมื่อได้รับการแก้ไขดัดแปลงแล้วก็ค่อยดีขึ้น ๆ อบอุ่น ไปอยู่ที่ไหนอบอุ่น ๆ สบาย นั้น

เฉพาะอย่างยิ่งอย่างพระกรรมฐานท่านอยู่ในป่า ท่านเป็นอย่างนั้นนะ ท่านไม่ได้สนใจกับอะไร ท่านดูตั้งแต่อริยสัจ ทุกข์ อริยสัจ อยู่ที่กาย ท่านดูอันนี้ ชักฟอกความทุกข์ความทรมานในร่างกายอันเกิดจากการเจ็บไข้ได้ป่วย เจ็บท้องปวดศีรษะก็ตาม

ท่านจะเอานั่นเป็นหินลับปัญญา ท่านจะนำอันนี้มาพิจารณา แล้วปัญญาก็เบิกกว้าง ออก ๆ นั่นผู้มุงอรรถมุงธรรม ท่านไม่ได้วิ่งจามฟึกไปหาหมอนะ ถ้าหมอนมาไม่ทันวิ่งไปหาหมอน เป็นบ้าหมอนพวกนี้ นะ จามไม่ได้ นะ ถ้าจามแล้ววิ่งไปหาหมอน ฟังแต่ผู้อื่นไม่สนใจจะฟังตัวเองเลย ใช้ไม่ได้ นะ ชาวพุทธเรา ให้ดูตัวเองบ้างซิ เอ้า พุดเข้ามาหานักภวานา นักภวานาไม่ต้อง ไม่จำเป็น มันแน่ออยู่ในใจนี้แล้ว

พุดจั่ง ๆ เอ้า ยกหลวงตาบัวขึ้นเลย ได้บอกกับพระกับเณร เราพุดอย่างชัด ๆ หากว่าจำเป็นจริง ๆ เราไม่ได้ประมาทโรงพยาบาลประมาทหมอนะ เราหมายถึงว่าให้ช่วยตัวเอง อันนั้นผู้อื่นช่วย แต่ธรรมะให้ช่วยตัวเอง ผู้อื่นควรจะช่วยอะไรให้ช่วย ท่านไม่ปฏิเสธเหมือนกัน อะไรที่ควรจะไปเกี่ยวข้องกับหมอก็คือไป ท่านไม่ว่า แต่เอะอะจามฟึก หมอ ๆ ท่านไม่ได้เป็นอย่างนั้นนี่นะ เข้าใจไหม พวกเรานี่หมอ ๆ จนกลายเป็นหมาไปแล้ว เข้าใจหรือ พวกนี้

นี่ละการช่วยตัวเอง ได้บอกอย่างชัดเจนเลยนะ บอกชัดมานานแล้ว การเจ็บไข้ได้ป่วยของเรา หากว่าถึงขั้นจะเป็นอะไร ๆ ไปอย่างนี้ ถ้าเราไม่อนุญาตเสียก่อนจะลากเราไปหาหมออย่าเป็นอันขาดนะ ถ้าเราลงใจด้วยเหตุใดเราจะมีเหตุผลของเราเอง สิ่งเอง ถ้าไม่ลงใจไม่อนุญาตอย่าฝืนนะ บอกอย่างนี้เลย ก็มันแน่ออยู่ในหัวใจนี้แล้ว การอาศัยภายนอกก็อาศัย เมื่อมันจำเป็นจริง ๆ แล้วมันจะหมุนเข้ามาสู่ภายใน หัวใจนี้เป็นที่ฟังของตัวเอง อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่ฟังของตน มารูจักชัดในหัวใจของเราที่ทุกสิ่งทุกอย่างธาตุชั้นนี้มันเพียบแล้ว ๆ มันจะไปไม่ไหวแล้ว จิตหมุนตัวเข้ามา สลัดปี่อะแล้วไปเลย นั่น ไปอย่างมีสง่าราศี ไม่เสียท่าเสียที

นี่เอะอะจามฟึกก็ไม่ได้ ไม่ใช่คนตายมันก็จามใช้ไหม หมอเลยจะตายวิ่งหาคนไข้ที่จามเต็มบ้านเต็มเมือง โรงพยาบาลสร้างมาน้อยไปไม่ทันกับความจามของคน หมาจามก็จะไล่ส่งโรงพยาบาล สูดท้ายหมูก็จามเป็นเหรอ ถ้าหมูจามก็ไล่เข้าโรงพยาบาล หมาจามไล่เข้าโรงพยาบาล พวกจึงเหลนอยู่ตามนี้จามก็จะไล่เข้าโรงพยาบาล สูดท้ายหมอตายนะ ให้เห็นใจหมอบ้าง พวกนี้มันเป็นบ้า มัน ทุกข์ อนิจจัง อนตตา ให้พิจารณาที่พุดนี้จริงไหม เอะอะก็ฟังแต่ผู้อื่น ๆ ไม่หวังฟังตัวเองเลย ใช้ไม่ได้ นะ ต้องใช้หัวคิดปัญญาบ้างซิ

ธรรมท่านให้ใช้ปัญญา ปัญญานี้ออกหน้า มรรค ๘ ท่านก็บอกสัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปो นี่คือองค์ปัญญาออกหน้าเลยเชียว เราก็ควรนำมาใช้ของตัวเอง การอบรมจิตใจให้มีความสงบร่มเย็น ควรจะอบรมด้วยกันทุกคนเราเป็นชาวพุทธ เพราะใจยุ่งเหยิงวุ่นวายเดือดร้อนตลอดทั่วถึงกันหมด ยาที่จะมาระงับจิตใจให้มีความสงบต้อง

จิตตภาวนา นี้ระงับได้ไม่สงสัย มันไม่ได้ยุ่งเหยิงวุ่นวายไปกับสิ่งภายนอก ส่ายสั่นไปกับสิ่งภายนอกมากนักนะ จิตที่มีจิตตภาวนา มันจะหมุนเข้ามา ๆ สุดท้ายมาแก้ตัวเอง แก้ได้ ๆ เลย

นี่เดินมาแล้วผ่านมาแล้วเวทีเหล่านี้ ที่มาสอนเวลานี้สอนอย่างอาจหาญเสียด้วย เพราะเราเคยผ่านมาแล้วทุกอย่าง เห็นผลประจักษ์ ๆ ไม่ได้แพ้ เป็นผลมาด้วยการพิจารณาเวลาจนตรอกจนมุมได้มา เพราะฉะนั้นจึงได้กล่าวพูดเลยว่าคนเราไม่ได้โง่อยู่ตลอดเวลา นะ ถึงเวลาจนตรอกจนมุมมันจะมีความฉลาดช่วยตัวเองโดยลำดับ ไม่ถอยหลัง คนเราจะรอดพ้นอันตรายไปในเวลาจนตรอกจนมุมนั้นแหละ จิตเวลา มีความทุกข์ความทรมานด้วยร่างกายสังขารมันเจ็บไข้ได้ป่วย มันหนักเข้าไป ๆ สติปัญญา หมุนเข้า ๆ พิจารณาแยกแยะ ๆ ปิดออก ๆ จิตสว่างาม พุง นั่นเป็นอย่างนั้นนะ ให้พากัน พินิจพิจารณา

นี่ก็สอนทุกวัน เทศน์ทุกวัน แล้วจะให้เทศน์ว่าไงอีก มันก็หมดพุงแล้ว ถ้าว่าทางโลกก็หลวงตา ป.๓ ทางธรรมหลวงตาก็ ป. ๓ เหมือนกัน เป็นมหา ๓ ประโยค แต่กิเลสมันมีที่ประโยคไม่เห็นถ้ามถึงมันเลย กิเลสมันที่ประโยค เราเรียนธรรมมา เราได้เท่านั้นประโยคเท่านั้นประโยค แล้วกิเลสมันที่ประโยค มันเหยียบหัวเราอยู่เวลานี้รู้ไหม ฟาดกิเลสให้มันขาดสะบั้นลงไป ปอไหนักข้างชั้นไหนก็เฉย สบาย เหมือนหมาปล่อยทำเข้าใจหมาปล่อยทำ ถ้าใครยังไม่เคยเห็นหมาปล่อยทำให้ไปดู เพราะหมามันไม่หุ่่งผ้า มันจะปล่อยตลอดเวลา เห็นได้ทันตาทันใจ ไปเดี๋ยวนี้ก็เห็น ไ้หางกุดสองตัวอยู่ในห้องเหมือนกัน มันปล่อยทำตลอดเวลา ถ้าอยากดูไม่ยาก นั้นละเฉยแบบนั้น หมา เราจะไปเฉยแบบหมาไม่ได้นะ คนทั้งคนให้ดูตัวเองผิดถูกชั่วดี พากันจำเอานะ เอาละวันนี้ เทศน์เท่านั้นละพอ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz